

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MCXVIII. ad annum MCLXXIX.

Parisiis, 1644

De Vsvris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15588

DE VSVRIS.

PARS XVI.

CAP. I.

Alexander III. Panormitano archiepiscopo.

Super eo quod a nobis tua discretio postulauit, vtrum possit in recipienda pecunia ad vsuram, fieri dispensatio, vt pauperes qui in Sarracenorum captiuitate tenentur, per eandem possint pecuniam liberari: presentibus tibi literis duximus respondendum, quod cum vsurarum crimen vtriusque testamenti pagina detestetur, super hoc dispensationem aliquam non vidimus admittendam, quia cum scriptura sacra prohibeat vel pro alterius vita mentiri, multo magis prohibendum est, ne quis in redimenda vita captiui, vsurarum crimine inuoluatur.

CAP. II.

Idem Ianuensi episcopo. Pars capituli; Tua fraternitas.

In ciuitate tua dicis saepe contingere, quod quidam piper seu cyminum, aut alias merces comparant, quæ tunc ultra quinque libras non valent, & promittunt per publicum instrumentum, se illis a quibus merces accipiunt, sex libras statuto termino soluturos. Licet autem contractus huiusmodi ex forma non possit censerī nomine vsurarum, nihilo minus tamen venditores peccatum incurrunt: nisi dubium sit, merces illas plus minusve tempore quo precium debent recipere, valituras: & ideo ciues tui salutis suæ bene consulere, si a tali contractu cessarent, cum cogitationes hominum omnipotenti Deo nequeant occultari.

CAP. III. *Idem.*

Quoniam non solum viris ecclesiasticis, sed etiam quibuslibet aliis periculosum est, vsurarum lucris intendere: auctoritate presentium tibi duximus iniungendum, vt liceat tibi clericos tuos, qui de possessionibus vel arboribus, quas tenere in pignore noscuntur, sortem suam deductis expensis receperunt, ad eadem pignora restituenda sine vsurarum exactione, ecclesiastica distictione compellere.

CAP. IV. *Idem Vigilenſi epiſcopo.*

Debitores autem ad ſoluendas uſuras, in quibus ſe obligauerant, cogi non debent, niſi eas iuramento ſoluere teneantur. Si uero de ipſarum ſolutione iuramentum fecerint, cogendi ſunt Domino reddere iuramentum, ut a creditoribus abſoluantur: & cum uſuræ ſolutæ fuerint, creditores ad eas reſtituendas eccleſiaſtica, ſi neceſſe fuerit, cogendi ſunt ſeueritate.

CAP. V. *Idem Salernitano epiſcopo.*

Cum ſicut tu aſſeris, manifeſtos uſurarios, ſcilicet qui in illo deceſſerunt peccato, communionem altaris & eccleſiaſtica, iuxta decretum noſtrum nuper in Concilio promulgatum, præceperis ſepultura priuandos, donec reddant quæ tam prauè receperint: quidam eorum dicunt ad ſoluendas perceptas uſuras, proprias non ſufficere facultates: alii uero promittunt ſe partes uſurarum quas habent præ manibus, reddituros: ſed alias quas extorſerunt uſuras, cum de his poſſeſſiones comparatæ ſint, & eorum filiis uel parentibus traditæ, ſe non poſſe reddere profitentur. Alii vero ad excuſandas excuſationes in peccatis, impudenter affirmant, illas dumtaxat uſuras reſtituendas, quæ ſunt poſt interdictum noſtrum receptæ, nec aliquos ad ſoluendas uſuras, quas ante interdictum receperant, debere compelli. Super his diſcretionem tuam reſpondemus, quod ſiue ante, ſiue poſt interdictum noſtrum uſuras receperint, cogendi ſunt ſub pœna quam ſtatuiſmus in Concilio, eas his, a quibus extorſerint, uel eorum heredibus reſtituere: uel his non ſuperſtitibus, pauperibus erogare, dummodo in facultatibus habeant, unde ipſas reſtituere poſſint, cum iuxta uerbum beati Auguſtini, non remittatur peccatum, niſi reſtituatur ablatum. Illi autem qui non habent in facultatibus, de quibus uſuras ualeant reſtituere, non debent pœna illa mulctari, cum eos nota paupertas excuſet. Poſſeſſiones uero quæ de uſuris comparatæ ſunt, uendi debent, & ipſa præcia his a quibus uſuræ extortæ ſunt, reſtitui, ut ſic non ſolum a pœna iſta, ſed etiam a peccato, quod per uſurarum extorſiones incurrerunt, poſſint liberari.

Pfal. 140.

Reſtitutio
uſurarum.ANNO
CHRISTI
1179.ANNO
CHRISTI
1179.

ANNO
CHRISTI
1179.CAP. VI. *Idem Vintoniensi episcopo.*

Super eo quod nos consulere voluisti, vtrum clericus sit cogendus vsuras creditori soluere, prudentia tua taliter respondemus, quod cum periculosum sit omnibus Dei fidelibus vsuras recipere, ad earum solutionem nullus Christianus est cogendus, nisi iuramento vel fide eas soluere teneatur: sed potius creditores ab vsurarum exactione, ecclesiastica debent coerceri sententia.

CAP. VII. *Idem Cantuariensi archiepiscopo.*

Ad nostram noueris audientiam peruenisse, quod cum Petrus de Vrsiton tempore guerra, qua fuit inter carissimum filium nostrum Henricum illustrem regem Anglorum & filios eius, quibusdam hominibus pro tuitione regni Francorum, pecuniam certa summa permutasset, ab eis quasdam possessiones & redditus recepit in pignus; ipsos etiam sibi iuramenti religione adstrinxit, quod ei super possessionibus & redditibus illis, donec sibi mutuam soluerent pecuniam, nullam molestiam vel grauamen inferrent. Licet autem de possessionibus illis & redditibus praefatus Petrus nondum sortem suam, sicut asserit, deductis expensis, receperit: quia tamen tu frater archiepiscopo propter hoc eum vinculo excommunicationis adstrinxisti, exinde cogimur literas nostras vobis destinare, praesertim cum ipse, sicut asserit, sorte velit esse contentus. Inde est quod fraternitati tuae consulenti, &c. quatenus percepta a praefato P. sufficiente cautione, quod exinde mandato vestro debeat parere, ipsum contradictione & appellatione cessante, a sententia qua tenetur, auctoritate nostra penitus absolvas: & deinde debitores, qui sibi praedictas possessiones & redditus contra iuramentum suum subtraxisse dicuntur, si ita est, ecclesiastica censura compellas, vt possessiones illas & redditus eidem Petro dicto appellatione cessante restituant: nec sibi de cetero contra iuramentum molestias inferant, donec ei pecunia soluatur. Quia non est tutum cuilibet, sed periculosum potius, religionem infringere iuramenti. Cum autem praedicto P. pecuniam suam, sicut iurauerunt, persoluerint, vos ipsum ad restituendum quidquid eum nouis deductis expensis vltra sortem rece-

Gggg iij

pisse constiterit, studiose monere curetis & diligenter inducere: & si commonitus id non fecerit, ipsum remoto appellationis obstaculo, in eandem excommunicationis sententiam reducas: quia sicut periculosum est debitoribus suum infringere iuramentum, ita non minus periculosum est creditoribus retinere quod pro vsuris receperunt, cum sit vsurarum crimen detestabile plurimum & horrendum, & vtriusque testamenti pagina condemnatum.

CAP. VIII. *Idem Vintoniensi episcopo.*

Nihilo minus præcepimus tibi præsentium auctoritate, vt si qui sunt in parochia tua, qui sortem suam * de fructibus arborum vel animalium, deductis expensis, receperint, eos moneas & per excommunicationis sententiam compellas, sublato appellationis remedio, vt debitoribus suis pignora ipsa sine difficultate & dilatione restituant.

CAP. IX. *Idem in Turonensi Concilio.*

16. Quest. 7.
Demas 14.
quest. 4. Ab
illo.

Plures clericorum eorum, quia præsens sæculum professione vocis & habitu religionis reliquerunt, communes vsuras quasi manifestius damnatas non excercent, commodata autem pecunia indigentibus, possessiones eorum in pignus accipiunt, & fructus prouenientes recipiunt vltra sortem. Idcirco generalis Concilii decreuit auctoritas, vt nullus amodo in clero constitutus, vel hoc, vel aliud vsuræ genus exercere præsumat: & si aliquis hæcenus possessionem alicuius data pecunia sub hac specie in pignus acceperit, si sortem deductis expensis de fructibus iam perceperit, absolute possessionem restituat debitori. Si autem aliquid minus haber eo recepto quod deest, possessionem ei resignet. Si autem quis in clero extiterit, qui detestandis sibi lucris vsurarum insistat, ecclesiastici beneficii periculum patiat: nisi forte beneficium ecclesiæ fuerit, quod redimendum ei de manu laicali videatur.

CAP. X. *Idem.*

Ex transmissa nobis conuestione T. & matris eius innotuit, quod pater eius qui est de hac luce subtractus, terram suam de * Dullis, monachis de Vvardone pro qua - * Dullis

ANNO
CHRISTI
1179.

dam pecuniæ summa, pignori obligavit: qui licet exinde sortem suam & ultra receperint, eam tamen sibi reddere contradicunt. Quia vero vsurarum crimen Deo & hominibus abominandum existit, & tanto grauius in ecclesiasticis & religiosis personis est reprehendendum, quanto magis se & alios e peccatorum laqueis tenentur eruere: fraternitati tuæ, &c. quatenus rei veritate diligenter inquisita & cognita, si tibi constiterit quod prædicti monachi de præfata terra sortem suam deductis expensis receperint, eos attentius moneas, & si necesse fuerit, appellatione remota, ecclesiastica districtione compellas, vt memorato * T. & matri eius prædictam terram absque difficultate restituant pacifice possidendam.

* Tella-
leyū

DE IVRAMENTIS SERVANDIS. PARS XVII.

CAP. I. *Idem.*

SI vero aliquis quemquam grauissimo metu sub religione iuramenti ius suum refutare coegerit, ipsum quoque sibi retinuerit, quia nos consulere voluisti, alter, an neuter, id habere debeat, hoc tibi duximus respondendum, quod non est tutum, quemlibet contra iuramentum suum venire, nisi tale fuerit iuramentum, quod seruatum vergat in interitum salutis æternæ: nec nos cuilibet ex responsione nostra volumus dare materiam contra iuramentum suum venire, ne auctores periurii esse videamur. Vnde aliquando in Romana ecclesia a pluribus & a prædecessoribus nostris factum esse recolitur, quod clerici, qui coacti ecclesiæ ministerium abiurauerunt, de iuramento absolutionis beneficium meruerunt: & ad coercendam improbitatem eorum, qui ecclesiasticos viros ad præstandum illud iuramentum impulerant, permisi sunt in eadem ecclesia ministrare.

CAP. II. *Idem Cantuariensi archiepiscopo.*

Insinuatum est nobis ex parte Vu. quod cum ipse capellam de N. canonicè fuisset adeptus, canonici de Lanstanet super eadem ecclesia huiusmodi conuentionem fecerunt, quia ipsi eamdem ecclesiam tenere a præfato Vu. & exinde ei annum canonem deberent persolvere. *Et infra:*